

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 73/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. decembra 2018 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Miroslava Duriša, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Milana Ľalíka, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza (sudca spravodajca) a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených KADUC & PARTNERS s. r. o., Trojičné námestie 4, Trnava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Miroslav Kadúc, PhD., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Návrhu skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon

č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 31. októbra 2018 osobne doručený návrh skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „skupina poslancov“ alebo „navrhovatelia“), zastúpených KADUC & PARTNERS s. r. o., Trojičné námestie 4, Trnava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Miroslav Kadúč, PhD., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj „napadnuté ustanovenia zákona č. 270/2018 Z. z.“), s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Po citácii napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. skupina poslancov popisuje okolnosti, za ktorých boli prijaté. Z tohto popisu vyplýva, že 20. apríla 2018 bol do podateľne Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) doručený vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony [parlamentná tlač č. 951 (ďalej len „pôvodný návrh zákona“)]. Po prerokovaní pôvodného návrhu zákona v národnej rade v rámci prvého čítania, ktoré sa uskutočnilo 11. mája 2018, bol v rámci druhého čítania 14. júna 2018 podaný pozmeňujúci návrh poslanca Pavla Gogu, ktorým sa do pôvodného návrhu zákona vložil nový článok II, označovaný v návrhu skupiny poslancov ako „legislatívny prílepok“; z jeho obsahu vyplýva, že ide o novelizáciu zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov.

Národná rada pôvodný návrh zákona spoločne s legislatívnym prílepkom schválila 19. júna 2018 ako zákon č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 270/2018 Z. z.“).

Dňa 6. júla 2018 bol zákon č. 270/2018 Z. z. vrátený národnej rade prezidentom Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) na opätovné prerokovanie s odôvodnením, že *„nevyužitím riadneho legislatívneho procesu, ale prilepením novely poslaneckým pozmeňovacím návrhom sa zákonodarca obral o príležitosť predísť vadám schváleného zákona, na ktoré ho mohol upozorniť adresát právnej normy“*. Po vrátení zákona č. 270/2018 Z. z. prezidentom bol tento opätovne prerokovaný a následne poslancami národnej rady aj schválený.

Navrhovatelia v úvodnej časti svojho návrhu vymedzujú pojem „legislatívny prílepek“ ako neželaný jav v legislatívnom procese, „spočívajúci v tendenčnom využití predloženého návrhu zákona za účelom prijatia takej zmeny, ktorú pôvodný návrh zákona neobsahoval“. Skupina poslancov zdôrazňuje, že prostredníctvom legislatívneho prílepku «sa obchádza štandardný legislatívny proces, keďže „prílepek je predmetom diskusie len v druhom čítaní, čím sa výrazne znižuje priestor na odbornú evaluáciu predmetného prílepku...“».

S odkazom na § 6 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tvorbe právnych predpisov“), podľa ktorého návrh zákona nemôže obsahovať novelizáciu iného zákona, ktorá obsahovo nesúvisí s návrhom zákona, navrhovatelia konštatujú, že v predmetnej veci „sa prekonalo formálne vnímanie tvorby práva v tom, že jedným právnym predpisom možno novelizovať akýkoľvek iný právny predpis rovnakej právnej sily. Zo zásady predvídateľnosti zákona, jeho zrozumiteľnosti a vnútornej bezrozpornosti ako zásady materiálneho právneho štátu vyplýva, že formálne zasahovanie do obsahu zákona iným bezprostredne a vecne nesúvisiacim zákonom, s ktorým nie je obsahovo previazaný, má za následok

zneprehľadňovanie právneho poriadku. Takýto postup je nielen neústavný, ale je v rozpore so zásadami legislatívneho procesu a jeho zmyslom“ (SVÁK, J., SURMAJOVÁ, Ž., BALOG, B. Komentár k zákonu č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Bratislava : Wolters Kluwer SK, 2017. s. 76).

V rámci teoretického vymedzovania pojmu legislatívny prílepok navrhovateľa poukazujú aj na ustanovenia § 94 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „rokovací poriadok“), pričom v súvislosti s ich aplikáciou uvádzajú, že treba rozlišovať „dva špecifické scenáre, ktoré môžu v legislatívnom procese nastať...“:

a) model tzv. „legislatívneho jazdca“, ktorý je vymedzený a povolený v rámci § 94 ods. 2 rokovacieho poriadku a predstavuje pozmeňujúci návrh k zákonu, ktorý síce rozšíri pôvodne navrhovaný zákon, avšak v rámci jeho vecného zamerania a

b) model tzv. „divokého jazdca“, ktorý je podľa § 94 ods. 3 rokovacieho poriadku a § 6 ods. 3 zákona o tvorbe právnych predpisov zakázaný a predstavuje extenzívne prekročenie pôvodného návrhu zákona (nad jeho pôvodný vecný rámec).

Podľa skupiny poslancov sa pri podávaní pozmeňujúcich návrhov má uplatňovať „pravidlo úzkeho vzťahu“ (germaneness rule), ktorého aplikácia „vylučuje, aby sa k návrhu zákona pripojili prostredníctvom pozmeňujúceho návrhu také normatívne ustanovenia, ktoré s pôvodným návrhom vecne a obsahovo nesúvisia“.

Poukazujúc na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl ÚS 77/06, navrhovateľa uvádzajú, že pri aplikácii pravidla úzkeho vzťahu sa musia zohľadňovať nasledujúce požiadavky:

„- fundamentálny účel pozmeňovacieho návrhu musí mať úzky vzťah k fundamentálnemu účelu prejednávaneho návrhu zákona,

- úprava špecifického predmetu nesmie byť pozmenená ustanovením všeobecnej povahy,

- všeobecný predmet môže byť menený špecifickým návrhom,

- pozmeňovací návrh obsahujúci trvalú zmenu k návrhu zákona, ktorý predvída prechodnú zmenu v práve, nie je možné považovať za návrh majúci úzky vzťah.“

V ďalšej časti svojho návrhu navrhovateľa aplikujú všeobecné teoretické východiská na legislatívny prílepok obsiahnutý v zákone č. 270/2018 Z. z. a v tejto súvislosti v prvom rade zdôrazňujú potrebu preskúmať úmysel zákonodarcu a abstrahovať z neho účel návrhu zákona. Poukazujúc na všeobecnú časť dôvodovej správy k pôvodnému návrhu zákona, skupina poslancov uvádza, že pôvodný návrh zákona je „súčasťou navrhovaných legislatívnych úprav súvisiacich so zmenou systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. V rámci tejto novely sa napríklad zvyšovala otvorenosť vysokoškolského systému tým, že pri obsadzovaní miesta vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora a docenta sa umožnilo upustiť od požiadavky na predchádzajúce udelenie titulu docent alebo profesor. Reformou prešiel aj proces habilitačného konania a čiastočne sa zasiahlo aj do niektorých aspektov akreditácie vysokých škôl. Taktiež sa zjednodušila tvorba a úprava študijných programov, vrátane medziodborových študijných programov a spoločných študijných programov. Novela reflektuje aj ďalšie opatrenia, ktoré nevychádzajú priamo z programového vyhlásenia vlády SR, ale boli súčasťou jeho rozpracovania, prípadne vychádzajú z aplikačnej praxe. Všetky ustanovenia sa týkajú oblasti bezprostredne súvisiacej s vysokými školami. Účel návrhu zákona je možné vo všeobecnej rovine vymedziť ako optimalizáciu vysokého školstva s ohľadom na funkčné, dynamické prvky systému vysokého školstva.“

V nadväznosti na citované navrhovateľa argumentujú, že tzv. legislatívny prílepok (pozmeňujúci návrh poslanca Pavla Gogu) sa z obsahového hľadiska netýkal problematiky vysokých škôl, ale „aktuálnych problémov súvisiacich s organizačno-koncepčnou zmenou Slovenskej akadémie vied. Slovenská akadémia vied je pritom samosprávna vedecká inštitúcia Slovenskej republiky, ktorej existencia a fungovanie je stanovené v osobitnom zákone č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov. Účel pozmeňovacieho návrhu poslanca Gogu je možné vo všeobecne rovine vymedziť ako reorganizáciu Slovenskej akadémie vied s ohľadom na statický aspekt právnej regulácie tejto inštitúcie.“

Z citovaného podľa skupiny poslancov vyplýva, že účel pôvodného návrhu zákona a účel pozmeňujúceho návrhu poslanca Pavla Gogu (legislatívneho prílepku) „*nie sú... v úzkom vzťahu, keďže sa týkajú iných oblastí štátnej správy na úseku školstva, pričom medzi nimi nie sú v posudzovanom prípade žiadne spoločné styčné plochy a väzby*“.

Citujúc relevantné časti uznesenia ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 48/2003 z 11. decembra 2003, navrhovatelia poznamenávajú, že ústavný súd „*nie je a priori proti tomu, aby mohol byť postup predchádzajúci schváleniu napadnutého zákona základom nesúlady daného zákona s Ústavou SR, avšak tento (problémový) postup musí vykazovať určité kvalitatívne nedostatky/vady*“.

Aplikujúc citovaný názor ústavného súdu na legislatívny proces smerujúci k vydaniu zákona č. 270/2018 Z. z., navrhovatelia vyslovujú presvedčenie, že v tomto prípade došlo «*zo strany zákonodarného orgánu k hrubému a svojvoľnému porušeniu zákonných pravidiel legislatívneho/zákonodarného procesu, v dôsledku ktorého sa prijal „legislatívny prílepek“.* Takýto stav je v rozpore s právnou istotou, ako základným esenciálnym prvkom právneho štátu a nekorešponduje s požiadavkami predvídateľnosti zákona, jeho zrozumiteľnosti a vnútornej bezrozpornosti ako zásady materiálneho právneho štátu (ktoré sú v princípe právnej istoty inkorporované)...

Na dôležitosť dodržiavania a rešpektovania zákonodarných a legislatívnych pravidiel poukazuje aj nestor česko-slovenskej právnej teórie Viktor Knapp, ktorý jednoznačne, priam nekompromisne skonštatoval, že: „nezákonným spôsobom zákon a ani iný právny predpis vzniknúť nemôže.“ [KNAPP, Viktor; Teórie práva. C. H. Beck: Praha, 1995, s. 107]...

Navrhovatelia sú presvedčení, že zákon, ktorý má pri „svojom zrode zakódovanú do svojej DNA“ nezákonnosť a priamy rozpor s procedurálnymi pravidlami, nemôže byť ani považovaný za zákon a z tohto dôvodu by mal byť zo strany Ústavného súdu SR zrušený, keďže je v príkrom rozpore s materiálnym poňatím právneho štátu, ku ktorému Ústavný súd SR každým rokom viac a viac smeruje. Prijatie legislatívnych prílepkov je taktiež nielen v rozpore s princípmi právneho štátu, ale predstavuje aj výrazný akt svojvôle NR SR

(spočívajú v nerešpektovaní vlastných zákonných pravidiel), čím dochádza k prelomeniu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, keďže parlament (ako štátny orgán) konal mimo medzí a v rozpore so spôsobom, ktorý ustanovil zákon, v tomto prípade § 94 ods. 3 rokovacieho poriadku a § 6 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky...

Navyše, prijatie takého zákona (Legislatívneho prílepku) je v priakrom rozpore so sľubom, ktorý skladá každý člen zákonodarného zboru. V zmysle čl. 75 ods. 1 Ústavy SR totižto každý poslanec NR SR sľubuje, že bude dodržiavať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života. V tejto súvislosti by chceli navrhovatelia... poukázať na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 7/2017 v ktorom ústavný súd odvodil limity výkonu právomoci prezidenta (aj) z obsahu jeho sľubu, pričom takýto postup je podľa názoru navrhovateľov analogicky použiteľný aj v tomto prípade...

Na vyslovenie protiústavnosti legislatívnych prílepkov si pritom Ústavný súd SR vytvoril už dostatočný argumentačný priestor a de facto takéto rozhodnutie aj prognózoval, keď v náleze Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 29/05 uviedol, že „nerešpektovanie zákonom ustanovených pravidiel legislatívneho procesu môže mať v konkrétnom prípade v konečnom dôsledku nielen nezanedbateľný vplyv na celkovú kvalitu schváleného zákona, ale môže sa stať aj dôvodom, ktorý spôsobí neústavnosť zákona ako celku (porovnaj k tomu napr. judikatúru Ústavného súdu Českej republiky vymedzenú najmä v náleze sp. zn. Pl. ÚS 77/06 z 15. februára 2007 alebo v náleze sp. zn. Pl. ÚS 21/01 z 12. februára 2002). V danom prípade ústavný súd nepovažoval, vzhľadom na materiálne dôvody zakladajúce podľa už uvedeného neústavnosť zákona o preukazovaní pôvodu majetku ako celku, za potrebné vysloviť sa meritórne k tomu, či zistené porušenia zákona o rokovacom poriadku pri schvaľovaní napadnutého zákona nadobudli takú intenzitu, že by na ich základe bolo možné vysloviť jeho nesúlady s čl. 1 ods. 1 prvou vetou ústavy z dôvodu nerešpektovania zákazu svojvôle v zákonodarnom procese. Napriek tomu ústavný súd využíva túto príležitosť na to, aby národnú radu upozornil na rešpektovanie zákonom ustanovených pravidiel legislatívneho procesu ako požiadavky vyplývajúcej z princípu demokratického a právneho štátu garantovaného čl. 1 ods. 1 prvou vetou ústavy.“».

Podľa navrhovateľov je zrejmé, že „slovenská konštitucionalistika je zrelá a pripravená na ďalší krok smerom k posilneniu atribútov materiálneho právneho štátu, a to v podobe vyslovenia protiústavnosti legislatívnych prílepkov“.

Na podklade uvedených skutočností skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie vydal nález, ktorým vysloví, že ustanovenia čl. II zákona č. 270/2018 Z. z. sú v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

V súlade s čl. 125 ods. 2 ústavy a § 38 ods. 1 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhovatelia navrhujú, aby ústavný súd uznesením pozastavil účinnosť ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z. až do vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

Nevyhovením návrhu na pozastavenie účinnosti ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z. môže podľa skupiny poslancov dôjsť

a) k finančnej a hospodárskej škode, ktorej vznik je reálny v súvislosti s problematickou reštrukturalizáciou a reorganizáciou Slovenskej akadémie vied, a

b) k nenapraviteľnému následku v podobe znefunkčnenia inštitúcie v dôsledku opakovanej organizačnej zmeny vo veľmi krátkom časovom horizonte.

II.

II.1 K prijatiu návrhu skupiny poslancov na ďalšie konanie

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy rozhoduje ústavný súd o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy a podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá najmenej pätina poslancov národnej rady.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súde podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 37 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať

a) označenie predpisu, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily sa namieta, s vyjadrením, či navrhovateľ napáda predpis v celom rozsahu alebo v jeho časti, prípadne v jednotlivom ustanovení,

b) označenie predpisu vyššej právnej sily, jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie alebo označenie medzinárodnej zmluvy, jej časti, alebo jednotlivého ustanovenia, s ktorým napadnutý predpis nie je v súlade.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval návrh skupiny poslancov a dospel k názoru, že návrh spĺňa náležitosti ustanovené v § 20 a § 37

ods. 3 zákona o ústavnom súde, ako aj procesné podmienky, za ktorých ústavný súd môže vec prerokovať a rozhodnúť o nej.

Keďže ústavný súd súčasne nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mohli viesť k odmietnutiu tohto návrhu, rozhodol o jeho prijatí na ďalšie konanie v súlade s § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z.

Skupina poslancov sa tiež domáha, aby ústavný súd podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde pozastavil až do rozhodnutia vo veci samej účinnosť ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z.

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkretizáciu a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd alebo skutočnosti, ktoré

preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok. O tomto návrhu rozhodne ústavný súd bez zbytočného odkladu.

V súvislosti s návrhom skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že k uplatneniu svojej právomoci podľa čl. 125 ods. 2 ústavy pristupuje len v dostatočne odôvodnených prípadoch a pritom celkom výnimočne, t. j. keď sú spôsoby ohrozenia označených základných práv a slobôd, resp. hrozba hospodárskej škody alebo iného nenapraviteľného následku v návrhu dostatočne konkretizované, pričom z okolností prípadu zjavne vyplýva, že ide o tvrdenie navrhovateľa, ktoré možno považovať za preukázané, a teda opodstatnené (PL. ÚS 13/09).

Pri rozhodovaní o pozastavení účinnosti napadnutých ustanovení právnych predpisov je žiaduce, aby ústavný súd zachoval primeranú rovnováhu medzi požiadavkou účinného a neodkladného (ale pritom výnimočného) opatrenia v prospech ochrany základných práv a slobôd alebo ochrany iného verejného záujmu vymedzeného v čl. 125 ods. 2 ústavy relevantného z hľadiska ochrany ústavnosti a požiadavkou primeraného rešpektovania autonómie zákonodarnej moci (okrem iného aj vzhľadom na ústavný princíp delby moci) a z nej vyplývajúcej prezumpcie ústavnosti právnych predpisov (m. m. PL. ÚS 2/2016).

V načrtnutom kontexte je podľa názoru ústavného súdu dôležité, aby atribúty reálnosti, bezprostrednosti a konkrétnosti ohrozenia základných práv alebo slobôd či hrozby značnej hospodárskej škody alebo iného vážneho nenapraviteľného následku nadobudli takú intenzitu a závažnosť, ktorá v konkrétnom posudzovanom prípade odôvodní vstup ústavného súdu do (relatívne) autonómnej sféry pôsobnosti zákonodarcu pozastavením účinnosti právneho predpisu ešte pred meritórnym preskúmaním jeho súladu s ústavou, a to v záujme zaistenia účinnej a efektívnej ochrany ústavnosti.

Z odôvodnenia predkladaného skupinou poslancov možno vyvodit', že hlavným argumentom na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. je možnosť existencie finančnej a hospodárskej škody, ktorej vznik dávajú navrhovatelia do

súvislosti s *problematickou reštrukturalizáciou a reorganizáciou Slovenskej akadémie vied, ako aj vznik nenapraviteľného následku v podobe znefunkčnenia inštitúcie v dôsledku opakovanej organizačnej zmeny vo veľmi krátkom časovom horizonte.*

Návrh skupiny poslancov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy nepochybne obsahuje argumentáciu, ktorú ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za relevantnú, čo vyjadruje bod 1 výroku tohto uznesenia, argumentácia odôvodňujúca pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. však nie je podľa názoru ústavného súdu dostatočne konkretizovaná a nachádza sa skôr v hypotetickej rovine. Navyše, vychádzajúc z odôvodnenia návrhu, ústavný súd konštatuje, že jeho predmetom nie je ústavne relevantná kritika vecného obsahu napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z., ale len výhrady skupiny poslancov procesného charakteru smerujúce k legislatívnemu procesu, na ktorého základe sa napadnuté ustanovenia zákona č. 270/2018 Z. z. stali súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky.

Ústavný súd preto *návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).*

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave 19. decembra 2018